

Nr 3.

Warszawa, dn. 1 lutego 1936 r.

Ogóln. zbioru Nr 650.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych—Prezes Rady Związku inż. **Piotr Drzewiecki**.
Za redaktora odpowiedzialnego inż. **Antoni Dunin**.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: **Warszawa, ul. Marszałkowska 140, tel. 594-26**. Adres telegr.: „**Metalowcy—Warszawa**”.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł 5 kwartalnie. Numer pojedynczy zł. 1.—

TREŚĆ NUMERU: Wiadomości Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego. — Ostatnie dekrety w zakresie ubezpieczeń społecznych. — Straty spowodowane wypadkami przy pracy. — Kronika Związkowa. — Wiadomości z zagranicy. — Ceny.

WIADOMOŚCI WYSTAWY PRZEMYSŁU METALOWEGO I ELEKTROTECHNICZNEGO, Warszawa 1936 — nr. 2

WYSTAWIAĆ FIRMAMI, CZY DZIAŁAMI?

W szeregu wypadków przedstawiciele fabryk zgłaszający udział w Wystawie, kwestjonują celowość umieszczania eksponatów poszczególnych przedsiębiorstw w kilku działach wystawowych i dążą do tego, aby uzyskać zgodę Zarządu Wystawy na przyznanie fabryce jednego stoiska, na którym zobrazowany byłby cały program produkcyjny danej fabryki.

Uważamy zatem za celowe i wskazane jeszcze raz naświetlić tę tak ważną sprawę. Jasnym jest, że tańsze dla wystawcy jest jedno stoisko od kilku stoisk, ale równie jasnym jest, że dla zwiedzającego bardziej interesującym jest poznanie całości danego działu produkcji krajowej, od zobaczenia często przypadkowego konglomeratu wyrobów jednej fabryki, z którym sąsiadować będzie również przypadkowy zespół eksponatów, ilustrujący produkcję innego przedsiębiorstwa.

Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechniki nie jest targami. Wystawa ma na celu danie przeglądu całości produkcji i ma za swój obowiązek ułatwić zwiedzającemu zaznajomienie się z całością danego dziedziny wytwórczości krajowej.

Zadaniem Wystawy jest umożliwienie np. kupcowi branży odlewniczej, poznania produkcji odlewniczej, zgrupowanej jako całość, a nabywcy obrabia-

rek zaznajomienie się z całością produkcji obrabiarkowej i dlatego obowiązkiem kierownictwa Wystawy jest dążyć do jaknajbardziej celowych ugrupowań i skupień eksponatów o określonej specjalności.

Wystawienie grupowe ma na celu umożliwienie maksymalnej skuteczności Wystawy, która absolutnie uzależniona jest od tego, czy postulat grupowego podziału Wystawy będzie przeprowadzony należycie. Dlatego też apelujemy do fabryk zgłaszających udział w Wystawie, aby *możliwie* ściśle przestrzegały przy zgłoszeniach zasad grupowego podziału Wystawy i podpisując deklarację ściśle precyzowały w jakich działach chcą umieścić swoje eksponaty.

Pamiętać trzeba, że Wystawa jest nie dla Wystawców, lecz dla zwiedzających, i że celem jej jest nie wykazanie, że są fabryki o olbrzymim zakresie możliwości wytwórczych lecz zobrazowanie, jakie realne możliwości istnieją w poszczególnych działach wytwórczości krajowej, reprezentowanej przez pracujące w tym kierunku przedsiębiorstwa.

Oczywiście Zarząd Wystawy w każdym wypadku gotów jest omówić z Wystawcami plan rozmieszczenia eksponatów i zadośćuczynić dezyderatom stawianym przez Wystawców,

S. Janiszewski.

Komunikaty Zarządu Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego

K o m u n i k a t Nr. 2.

Z g ł o s z e n i a.

W chwili obecnej zostało ukończone rozsyłanie druków potrzebnych do wypełnienia formalności zgłoszeniowych, mianowicie: „Zgłoszenie“ wraz z załącznikiem „Wykaz eksponatów“.

WPP. Wystawcy proszeni są o nadsyłanie, możliwie pośpiesznie, wypełnionych i podpisanych formularzy Zapewnią sobie w ten sposób odpowiednie stoiska i korzystać będą zgodnie z § 5 Warunków Ogólnych z 10% rabatu.

Firmy, które nie otrzymały druków, lub otrzymały je w niewystarczającej ilości, proszone są o niezwłoczne zawiadomienie o tem Dyrekcję Wystawy.

T e r e n y.

Dnia 30 b. m. tereny po Państwowych Zakładach Lotniczych zostały oddane do użytku Wystawy przez M. S. Wojsk. i przyjęte przez Zarząd WMEL. Położeniem tereny te odpowiadają w zupełności celom Wystawy i pozwolą na swobodne i estetyczne rozgrupowanie stoisk.

P r o p a g a n d a.

Propagandę Wystawy prowadzi Komisja Propagandowa.

Propaganda dzieli się na dwa działy:

I. Propaganda krajowa:

- a) wśród wystawców;
- b) popularyzacja Wystawy w społeczeństwie.

II. Propaganda zagraniczna.

Komisja Propagandowa współpracować będzie z wszystkimi Organami propagandy zarówno państwowymi, jak i samorządowymi.

Oficjalnym Organem prasowym Wystawy jest czasopismo „Przemysł Metalowy“.

K o m i s j a O r g a n i z a c y j n a.

Komitet Organizacyjny wyłoni Komisję Organizacyjną, której zadaniem będzie przeprowadzenie odpowiedniego rozgrupowania i rozmieszczenia eksponatów.

Odpowiedzi skrzynki zapytań

Szereg fabryk zwraca się do nas z zapytaniami, na które odpowiedź może interesować wszystkich Wystawców.

Dlatego też postanawiamy z niniejszym numerem ogłaszać niektóre odpowiedzi na łamach naszego czasopisma w nadziei, że zainteresują one wszystkich czytelników,

Zakł. Mech. „Szl“ — w/m. Zapytują W. P., dlaczego do tej pory nie robimy propagandy Wystawy?

Wyjaśniamy, że w obecnym okresie prac zajmujemy się przede wszystkim organizowaniem Wystawców i przystosowaniem terenów.

Propagandę Wystawy zagranicą rozpoczniemy w lutym, zaś propagandę w kraju już rozpoczęto.

Inż. Z. A. — w/m. Już w artykule wstępnym omawiamy sprawę podziału eksponatów na grupy. Oczywiście,

że odlewy handlowe, o które WP. zapytuje, mogą być wystawione w jednej grupie, to jest grupie 3.

P. Bogaty — w/m. Stoiska będą oddane do dyspozycji Wystawców na kilka tygodni przed otwarciem Wystawy, celem zbudowania dekoracji i umieszczenia eksponatów.

F-ka Maszyn „X“ — Zawiercie. Plakat Wystawy będzie wydrukowany w lutym i przesłany, zgodnie z życzeniem WPana, dla zawieszenia go w biurze fabryki.

W tym samym czasie wyślemy WPanu nalepki na korespondencję z godłem Wystawy.

„H. Miller“. Plan terenów Wystawowych zamieścimy w najbliższym czasie w naszym czasopiśmie.

Przydziałem stoisk zajmie się Komisja Organizacyjna Wystawy.

**Zgłoś udział w Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechniki
1936 r. — Warszawa.**

WAŻNE DLA ODLEWNI

wyszedł z druku

„Kalendarz Odlewnika” na r. 1936

zawierający ok. 240 str. druku w tem ok. 180 tekstu technicznego.

Format „Kalendarza” kieszonkowy w okładce broszurowanej.

Cena za egzemplarz zł. 3.50 łącznie z wysyłką normalną.

Kalendarz wysyłany jest natychmiast po wpłaconiu zł. 3.50 na konto czekowe Nr 7907 „Polski Związek Przemysłowców Metalowych Rachunek Odlewni”.

Nabywać można również bezpośrednio w sekretarjacie Grupy Odlewni Warszawa, Marszałkowska 140

OSTATNIE DEKRETY W ZAKRESIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Ostatnia serja dekretów wydanych przez rząd w ramach pełnomocnictw wnosi pewne zmiany do obecnych przepisów w zakresie ubezpieczenia emerytalnego robotników i pracowników umysłowych ubezpieczenia od wypadków (obniżki składek) oraz Funduszu Bezrobocia (obniżka odsetek zwłoki). Omówimy te zmiany kolejno, omawiając jednocześnie ich skutki gospodarcze.

Składka na emerytalne ubezpieczenie pracowników umysłowych wynosząca dotychczas 8% zarobku została obniżona poczynając od wypłaty za luty b. r. do 6½%. Jest to redukcja składki o 19%, a więc efekt tej zmiany, jeśli za podstawę weźmiemy sumę składek wpłaconych w 1934 r. równą 64 milj. zł, nie przekroczy zapewne 12 milj. zł. Ulgę w tych rozmiarach odczuje przede wszystkim handel, banki i ubezpieczenia, wreszcie samo państwo, (z powodu zatrudniania urzędników kontraktowych), w dużo mniejszym stopniu natomiast dotyczyć ona będzie przemysłu, który zatrudnia stosunkowo małą część ogółu ubezpieczonych pracowników umysłowych.

Nieco większą ulgę dla przemysłu przyniesie zmniejszenie składki na ubezpieczenie emerytalne robotników z 5,2% na 4,2% zarobków, (w górnictwie i hutnictwie z 5,8% na 4,8%). I z tego źródła można się spodziewać jednak zmniejszenia rocznego obciążenia na sumę nie wyższą od 13 milj. zł (około 20% od sumy składek w 1934 r. równej 66 milj. zł).

Łącznie składki na oba ubezpieczenia emerytalne obniżą się o 25 milj. zł. Jest to łączna obniżka zarówno składek pracodawców jak i składek ubezpieczonych. Punktem wyjścia omawianych modyfikacji w składkach było „zwiększenie zdolności konsumcyjnej pracujących”. Z tych to względów składki pracowników i robotników obniżono w stopniu znacznie silniejszym niż składki pracodawców. Z wyliczonej sumy oszczędności 25 milj. zł na pracodawców przypadnie tylko ⅓ t. j. około 8½ milj. zł, z czego na cały przemysł zapewne nie więcej jak 5½ milj. zł.

Pozostaje jeszcze obniżka składek na ubezpieczenie od wypadków. Zmiany w wysokości składki

na to ubezpieczenie nie zostały oznaczone cyfrowo w dekrecie — istnieje tylko zapowiedź tego zmniejszenia drogą rozporządzeń wykonawczych. Trudno dziś przewidzieć czy nastąpi ogólna obniżka składek na ubezpieczenie od wypadków czy też obniżka obejmie tylko niektóre gałęzie przemysłu Sądząc z enuncjacyj prasy rządowej ogólna obniżka składek na ubezpieczenie od wypadków ma wynosić 3,5 milj. zł. Byłaby to w całości oszczędność przedsiębiorstw.

Łączna obniżka składek, jaką przynosi dekret nie przekraczała więc 29 milj. zł z czego na przemysł w najlepszym wypadku przypadłoby 9 milj. zł.

Suma 29 milj., w stosunku do dochodów rocznych ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy (w 1934 r. około 550 milj. zł z czego na składki i odsetki zwłoki przypada 460 milj.), jest pozycją mało znaczącą i tylko w nieznacznym stopniu posuwa naprzód sprawę reformy ubezpieczeń społecznych z punktu widzenia odciążenia życia gospodarczego.

Zarządzenia powyższe (dekret z dn. 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr 3 poz. 24) mają poza tem charakter przejściowy. Obowiązywać będą przez dwa lata. W niezwykle płynnych stosunkach gospodarczych przeżywanego okresu termin dwuletni jest bardzo daleki. Wydaje się raczej, że przejściowość dekretów akcentuje raczej ich prowizoryczny charakter w stosunku do potrzeb aktualnych. Sądzić należy, że jest to jedno z posunięć doraźnych przed zasadniczą i gruntowną reformą ubezpieczeń społecznych.

W tym samym dzienniku ustaw co i dekret o obniżce składek ubezpieczeniowych ogłoszony został dekret o zmianie wysokości odsetek zwłoki na Fundusz Bezrobocia. Dotychczas obowiązywały odsetki zwłoki w wysokości 2% miesięcznie, podczas gdy w pozostałych działach ubezpieczeń społecznych odsetki zwłoki były znacznie niższe. Anomalia ta została wreszcie usunięta. Odsetki zwłoki wynosić będą 0,75% miesięcznie, a na prośbę dłużnika mogą być obniżone do 0,5%.

Pozostają jeszcze do omówienia praktyczne skutki jakie wynikają z dekretów o obniżce składek dla przedsiębiorstw. Z chwilą gdy rozpocznie się działanie dekretu (składki od zarobków należnych od 1 lutego b. r.) ulega również zmianie dotychczasowy podział składki na ubezpieczenie emerytalne między pracodawcę i pracownika, ewentualnie robotnika. Podział ten był dotychczas następujący: ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych — 1) zarobek miesięczny do 60 zł — składkę w całości płacił pracodawca t. j. całe 8%, 2) zarobek od 60 do 400 zł — pracodawca płaci ⅓ składki t. j. 4,8%, pracownik ⅔ składki t. j. 3,2%, 3) zarobek od 400 do 800 zł — pracodawca i pracownik płacili składkę po połowie t. j. po 4% i 4) zarobek powyżej 800 zł — pracodawca ⅔ t. j. 3,2%, pracownik ⅓ składki t. j. 4,8%. W ubezpieczeniu robotniczym emerytalnym pracodawca płacił 1,9%, robotnik 3,3% (w górnictwie i hutnictwie 2,2% i 3,6%).

Nowy podział składki będzie następujący:

	pracodawca	pracownik
a) pracownicy umysłowi do 60 zł	6,5%	—
od 60 do 400 zł	4,1%	2,4%
od 400 do 800 zł	3,3%	3,2%
powyżej 800 zł	2,5%	4,0%
b) robotnicy (bez górnictwa i hutnictwa)	1,6%	2,6%
w górnictwie i hutnictwie	1,9%	2,9%

Składka na ubezpieczenie pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia pozostaje w dawnej wysokości (2%), a podział jej między pracodawcę i pracownika nie ulega zmianie. Również bez zmiany pozostaje specjalna dopłata pracowników, których zarobki przekraczają 725 zł miesięcznie.

B.

STRATY SPOWODOWANE WYPADKAMI PRZY PRACY

W poprzednim numerze „Przemysłu Metalowego” przedstawiona była liczebność wypadków przy pracy. W skutkach wypadków, jakie się zdarzają w całej wytwórczości polskiej przybywa rocznie kilkanaście tysięcy kałek a kilkuset ludzi traci życie. To jest strona społeczna zagadnienia. Niemniej ważną jest strona gospodarcza. Każdy wypadek przy pracy powoduje realne straty. Najbardziej uchwytne są straty związane z leczeniem uszkodzenia i z odszkodowaniami oraz rentami dla tych, którzy w skutkach wypadku utracili na stałe zdolność do pracy (w całości lub części) oraz dla wdów i sierot po tych co utracili życie. Zaczniemy od rent i odszkodowań. Straty tego rodzaju pokrywają się niemal w 100% z wydatkami ubezpieczenia od wypadków. W ostatnim roku sprawozdawczym 1934 — wydatki te wyniosły dla przemysłu, rolnictwa i td. poważną kwotę 52 milj. złotych. W ciągu 10-lecia od 1925 do 1934 r. wydatki te osiągnęły prawie 400 milj. zł z czego 80% przypadało na renty i odszkodowania, a 20% na koszty związane z prowadzeniem ubezpieczenia. (Liczba ta nie obejmuje rezerw ubezpieczenia, które to rezerwy w końcu 1934 r. przekroczyły 125 milj. zł) Do ustalonego wyżej wydatku rocznego w 1934 r. na renty i odszkodowania w sumie 52 milj. zł należy dołączyć koszt leczenia poszkodowanych. Z konieczności ograniczyć się trzeba do liczb mniej więcej znanych tj. do sprawozdań ubezpieczenia chorobowego, które leczy również i poszkodowanych w skutkach wypadku, aczkolwiek przedsiębiorstwa często ponoszą na leczenie poszkodowanych dodatkowe koszty. Jeżeli założyć, iż około 15% wydatków ubezpieczenia chorobowego przypada na leczenie uszkodzonych przy pracy (w 1934 r. wydatki ubezpieczenia chorobowego w całej Polsce osiągnęły 155 milj. zł) to koszt ogólny leczenia uszkodzeń tego rodzaju wyniósł w 1934 r. przeszło 23 milj. zł. Razem z rentami i odszkodowaniami uzyskujemy już 75 milj. zł rocznie. Na tym kończą się uchwytne straty, aczkolwiek nie są to jeszcze wszystkie straty poniesione przez całość gospodarstwa. Pozostają jeszcze poważne pozycje strat wywołanych przez zahamowanie lub zakłócenie normalnego biegu produkcji, wskutek wypadku przy pracy. Są to następujące pozycje:

1. Czas stracony na udzielanie pierwszej pomocy.
2. Stracony czas robotników, będących świadkami wypadku.
3. Stracony czas kierowników przedsiębiorstwa.
4. Koszt uszkodzenia maszyn i narzędzi.
5. Koszt postoju maszyn.
6. Zniszczenie materiałów.

Kalkulacja tych strat jest trudna do przeprowadzenia. Często są one prawie nieuchwytne. W sumie stanowią jednak poważną pozycję oddziaływającą na wysokość ogólnych kosztów produkcji.

Do strat spowodowanych wypadkami przy pracy dolicza się często utraconą wartość, jaką tkwi w jednostce ludzkiej. Wartość ta jest tem większa im młodszy i bardziej wykwalifikowany robotnik stał się inwalidą.

Według obliczeń amerykańskiej instytucji powołanej do zwalczania wypadków przy pracy — National Safety Council w Chicago — dla uzyskania ogólnych strat gospodarczych spowodowanych wypadkami przy pracy, należy sumę składek ubezpieczenia wypadkowego pomnożyć przez 5. Suma składek na ubezpieczenie wypadkowe w Polsce w 1934 r. wynosiła około 50 milj. zł straty zatem dosięgałyby 250 milj. zł. Rachunek ten nie odpowiada stosunkom polskim. Uzyskana w ten sposób kwota jest niewątpliwie przesadnie wysoka.

Miarą gospodarczego znaczenia wypadków przy pracy jest jednak nie tylko kilkadziesiąt czy więcej milionów rocznych strat. Łączy się to ściśle z zagadnieniem racjonalnego gospodarowania czynnikiem ludzkim w pracy, a to się kojarzy z organizacją całego procesu produkcyjnego.

Te prawdy przez dłuższy czas nie były dostrzegane. Sprawa wypadków przy pracy miała tylko jedno oblicze — troskę o poszkodowanego. Wypadek traktowany był jako zło konieczne, którego usunąć się nie da. Rozwój uprzemysłowienia, wzrost strat gospodarczych w związku z wypadkami przy pracy zwrócił uwagę na stronę gospodarczą tego zagadnienia, zmusił do zajęcia się przyczynami wypadków i środkami zmierzającymi do ich usunięcia. Dziś w krajach uprzemysłowionych sprawa zwalczania wypadków przy pracy posunęła się daleko naprzód. Osiągnięto poważne wyniki, redukując tem samem społeczne i gospodarcze skutki wypadków. Przemysł polski dopiero dziś wchodzi na tę drogę, stawiane są u nas dopiero pierwsze kroki. Jeśli w akcji zwalczania wypadków przy pracy, która staje się coraz wyraźniejszą dążnością przemysłu i jego organizacyj towarzyszyć będzie racjonalna zachęta i pomoc ze strony czynników rządowych, niewątpliwem jest, iż użytkując doświadczenia uzyskane zagranicą, szybko możemy osiągnąć poprawę warunków bezpieczeństwa pracy. Doświadczeniom w zwalczaniu wypadków przy pracy wypadnie jeszcze poświęcić nieco uwagi.

KRONIKA ZWIĄZKOWA**Ś. P. INŻ. STANISŁAW JAN OKOLSKI**

Dnia 4 lutego 1935 r. rozstał się z tym światem ś. p. inż. Stanisław Jan Okolski, wiceprezes Rady i Zarządu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, Pionier i Wielkich Zastług Działacz przemysłu metalowego w Polsce.

Dla uczczenia Jego pamięci odbędzie się dnia 3 lutego r. b. o godz. 10 m. 30 w kościele Karmelitów w Warszawie, ul. Krak.-Przedmieście Nabożeństwo Żałobne, na które prosimy Członków naszego Związku i Przyjaciół ś. p. Zmarłego.

Audjencja u Pana Ministra Przemysłu i Handlu

W dn. 21 stycznia r. b. Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Generał R. Górecki przyjął Zarząd P. Z. P. M. na konferencji w sprawie memorjałów, złożonych Panu Ministrowi, a dotyczących usunięcia szeregu trudności, napotykanych w działalności zakładów przemysłu metalowego przetwórczego.

Oprócz trudności natury ogólnej, dotyczących wszystkich gałęzi przemysłu, jak np. nadmierne obciążenia socjalne, niektóre obciążenia podatkowe, wysokie taryfy kolejowe, krępowanie przedsiębiorczości indywidualnej i t. p. Zarząd wskazał na szereg trudności, dotyczących specjalnie przemysłu metalowego przetwórczego, trudności, których usunięcie leży w zakresie działania administracji Państwowej.

Zaznaczając, że wskutek specjalnych warunków produkcji krajowej, surowce podstawowe dla przemysłu metalowego przetwórczego są znacznie droższe, niż te, z których korzystają zagraniczne konkurencyjne zakłady, Zarząd P. Z. P. M. wysunął następujące postulaty:

I. W odniesieniu do ogólnych warunków produkcji:

1) Wzmoczenie ochrony produkcji krajowej przez ograniczenie ulg wwozowych na wyroby przemysłu metalowego przetwórczego, wyrabiane w kraju i poddanie rewizji dotychczasowej polityki forsowania eksportu surowców i półfabrykatów w stopniu powodującym podrożenie wyrobów przemysłu metalowego przetwórczego na rynku wewnętrznym.

2) Upięknienie zamrożonych należności, przypadających przemysłowi metalowemu przetwórczemu od rolnictwa i samorządów, które wobec ostatnich zarządzeń oddłużeniowych stały się czasowo nieściągalne. Aż do czasu upłynnienia wyżej wskazanych zamrożonych należności należałoby wstrzymać ściąganie podatku obrotowego i dochodowego od przedsiębiorstw dotkniętych temi zarządzeniami. W szczególności dotyczy to fabryk maszyn i narzędzi rolniczych, oraz fabryk maszyn młyńskich, których produkcja zależy w 100% od rolnictwa i które powinny być korzystać z tych samych ulg, co rolnictwo.

3) usunięcie przeszkód w otrzymywaniu z zagranicy łożu żeliwnego dla stwierdzonych przez

Komisję Łomu potrzeb odlewni oraz zwiększenie kontyngentu przywozowego koks odlewniczego.

Uproszczenie i ułatwienie warunków przetargów oraz unormowanie podziału zamówień państwowych, samorządowych i instytucyj o charakterze publicznym w sposób przyczyniający się do rozwoju przemysłu i usunięcie uciążliwych i zbędnych warunków przetargów, utrudniających działalność przemysłową, a podrażających dostawy.

5) Życzliwe ustosunkowanie się Rządu do porozumień gospodarczych przemysłu metalowego przetwórczego, regulujących z punktu widzenia potrzeb ogólnogospodarczych produkcję i zbyt ich wyrobów, zwłaszcza w tych dziedzinach, które stanowią również przedmiot produkcji zakładów przetwórczych hut.

6) Wobec tego, iż leży w ogólnopństwowym interesie stałe utrzymywanie urzędów przemysłu metalowego przetwórczego na poziomie odpowiadającym najnowszemu postępowi techniki, a to w celu zadośćuczynienia przez ten przemysł potrzebom ogólnego ruchu modernizacji we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej, wprowadzenie przepisu, że wydatki na inwestycje i usprawnienie produkcji winny być potrącane z dochodu podlegającego opodatkowaniu. Takie zarządzenie byłoby za chęcią do modernizacji urzędów i byłoby analogiczne do istniejącego zwolnienia wydatków na nowe budynki mieszkalne od podatku dochodowego.

7) Usunięcie konkurencji szkół zawodowych, urzędów państwowych i samorządowych przedsiębiorstw z prywatną wytwórczością **PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERII**

II. W odniesieniu do eksportu. **Biblioteka P. M. „Ursus”**

1) Ześrodkowanie wszystkich decyzji w sprawach eksportowych w jednej instytucji, należyte uświadomienie wytwórców o trybie postępowania, jego uproszczenie oraz możliwie szeroka stabilizacja warunków eksportu.

2) Wobec ograniczeń importowych w szeregu państw, przemysł metalowy przetwórczy, jako zawierający najwięcej pracy wykwalifikowanej, winien być specjalnie uwzględniany w systemie wzajemnych kompensat.

3) Przyspieszenie wprowadzenia automatycznego obrotu uszlachetniającego czynnego według stałej listy surowców i półfabrykatów. Stosowanie obrotu uszlachetniającego w tych wypadkach, gdy zastosowanie zagranicznego surowca jest postawione przez odbiorcę zagranicznego jako warunek wydania zamówienia. Zapewnienie możliwości korzystania z surowców zagranicznych z dowolnych krajów w obrocie uszlachetniającym w tych wypadkach, gdy surowce krajowe na eksport pośredni nie mogą być dostarczone wytwórciom po cenach nie wyższych, niż te jakie płać zagraniczni nasi konkurenci.

4) Ulgi w taryfach kolejowych stosowane do przewozów na eksport bezpośredni stosować również do przewozu surowców i półfabrykatów, dostarczanych wytwórciom krajowym do przerobu na artykuły eksportowe (eksport pośredni)

5) Zwolnienie od podatku przemysłowego transakcyjnego pośredniego eksportu.

6) Przyspieszenie utworzenia organizacji ubezpieczeń pokrycia należności za dostawy w eksporcie oraz organizacji kredytowej o szerszym zakresie.

Powyższe postulaty zostały szczegółowo uartykułowane w memorjach złożonych Panu Ministrowi i omówione na konferencji u Pana Ministra.

Pan Minister ustosunkował się zasadniczo bardzo przychylnie do potrzeb naszego przemysłu, zaznaczając, że ma pełne zrozumienie znaczenia przemysłu metalowego, jako podstawowego dla wszystkich dziedzin życia gospodarczego państwa. Pan Minister obiecał polecić szczegółowe zbadanie poruszonych zagadnień i możliwie przychylnie załatwienie wypowiedzianych postulatów, a dla opracowania konkretnych zarządzeń w więcej skomplikowanych sprawach, wyraził swą zgodę na utworzenie międzyministerjalnych komisji w poszczególnych sprawach z udziałem przedstawicieli P. Z. P. M.

Panu Ministrowi został zreferowany też stan prac grupy fabryk nad opracowaniem projektu rozszerzenia produkcji samochodowej w kraju.

Z Grupy Wytwórni Obrabiarek do Metali

Zbliżająca się Wystawa Przemysłu Metalowego bardzo żywo interesuje fabryki obrabiarek, zrzeszone w Grupie. Dyskutowaniu tej sprawy poświęcono poważną część zebrań Grupy, które odbyły się 10 i 25 stycznia r. b.

Z innych ważnych zadań Grupy, wymienić należy opracowanie warunków odbioru obrabiarek technicznego i ogólnych. Odpowiednie materiały zostały już fabrykom grupowym rozesłane.

Omawianiu programów fabrykacyjnych fabryk zrzeszonych, po rozesłaniu i wymianie szczegółowych danych i katalogów, poświęcone będzie specjalne zebranie, które odbędzie się w połowie lutego r. b.

Walne Zgromadzenie Grupy Przemysłu Motoryzacyjnego

W dniu 24 b. m. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Grupy Przemysłu Motoryzacyjnego P. Z. P. M., na którym przyjęto budżet na 1936 r. i ustalono składki członkowskie na rok bieżący.

Następnie przyjęto do wiadomości dokooptowanie do Zarządu p. Zygmunta Nowakowskiego, dyrektora Zjednoczonych Polskich Fabryk Śrub, rozszerzono dotychczasową ilość członków Zarządu z 16-tu na 20-tu i postanowiono powołać przez Prezydium Komisję do zredagowania nowego Regulaminu Grupy.

W końcu wybrano Komisję Rewizyjną w osobach:

pp. Maltze, przedstawiciela firmy Brevillier Ska i A. Urban Synowie, Ustron; dyr. Popławskiego, dyrektora firmy „Magnet“, Warszawa; dyr. Klingera, dyrektora firmy R. Klinger, Łódź; dyr. Stelmowskiego, przedstawiciela firmy J. Czyż, Warszawa; dyr. Kwiecińskiego, dyrektora firmy „Huta Ludwików“, Kielce.

Na poprzedzającym Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu posiedzeniu Zarządu wybrano jako uzupełnienie dotychczasowej Komisji, dla spraw celnych z Zarządu pp. Kręglewskiego Dębickiego, Rakowicza i Zaporskiego.

Do zadań specjalnych natury technicznej, mianowicie przy tworzeniu podgrup branżowych i do opracowania norm do znakowania wyrobów, wybrano specjalną komisję, do której weszli pp. Kręglewski, Steinhagen, Wretowski i Zaporski, a jako zastępcy pp. Dębicki i Rakowicz. Komisji tej przysługuje prawo dokooptowania dalszych członków według uznania.

Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Przemysle Metalowym

Na posiedzeniu w dniu 14 stycznia r. b. został rozpatrzony program pracy Komisji, opracowany przez specjalnie powołaną Podkomisję.

Jako podstawę dla prac Komisji uchwalono następujące wytyczne:

1. Komisja uznała, iż prowadzenie akcji bezpieczeństwa pracy w przemyśle polskim winno objąć związki branżowe przemysłu za pośrednictwem organów do tych zadań powołanych — Komisji Bezpieczeństwa Pracy.

2. Komisja istniejąca przy P. Z. P. M. postanowiła rozpocząć działalność tego rodzaju na terenie przemysłu metalowego

3. Komisja powzięła uchwałę, aby dążyć do utworzenia Rady Bezpieczeństwa Pracy reprezentującej wszystkie gałęzie przemysłu polskiego.

4. Komisja przy P. Z. P. M. stawia sobie za zadanie rozwijanie służby bezpieczeństwa pracy w fabrykach związkowych drogą: a) zalecenia tworzenia jednolitego typu organizacji tej służby, b) współpracy z przedsiębiorstwami należącymi do Związku w zakresie zwalczania wypadków przy pracy w ramach ustalonego dla prac Komisji programu.

Program prac Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Przemysle Metalowym.

1) Organizowanie „Kół B. P.“ w zakładach objętych P. Z. P. M., propaganda zagadnienia bezpieczeństwa pracy oraz opracowanie wytycznych działań Kół B. P.

2) Opracowywanie metod propagandy bezpieczeństwa pracy w zakładach pracy, t. j. wybieranie i zalecanie członkom wydawnictw propagandowych, afiszów ostrzegawczych i t. d., względnie projektowanie i wydawanie ich na własny rachunek.

3) Zbieranie danych statystycznych o wypadkach przy pracy według ustalonych wzorów ze specjalnym uwzględnieniem opisów ciekawszych wypadków.

4) Opracowywanie i ogłaszanie rocznych wyników statystycznych.

5) Wydanie i dalsze uzupełnianie przepisów bezpieczeństwa pracy w przedsiębiorstwach przemysłu metalowego.

6) Wydawanie biuletynu technicznego na podstawie doświadczeń własnych i studiów nad materiałami zagranicznymi, w którym będą podawane techniczne sposoby zabezpieczenia pracy przy maszynach, transporcie i t. d.

7) Podawanie do wiadomości członków opisów ważniejszych wypadków wraz ze wskazaniem zapobiegawczym.

8) Udzielanie odpowiedzi i poradnictwo dla członków w zakresie bezpieczeństwa pracy.

9) Opracowanie ze współudziałem zainteresowanych producentów wzorowych typów zabezpieczeń maszyn, silników i urządzeń wyrabianych w Polsce.

10) Opracowywanie ogólnych wytycznych, dotyczących zasad racjonalnego doboru personelu przy działaniach pracy o większym niebezpieczeństwie.

11) Opracowywanie metod organizacji pierwszej pomocy dla ofiar wypadków oraz zasad ochrony przeciwpożarowej i przeciwgazowej.

12) Założenie i uzupełnienie biblioteczki wydawnictw z dziedziny Bezp. Pracy.

13) Organizowanie odczytów, zjazdów i t. p. w zakresie akcji bezp. pracy.

O eksport do Australji

W początkach czerwca ubiegłego roku bawili w Polsce prezes Izby Handlowej Polskiej w Australji p. A. E. Dalwood wraz z konsulem honorowym w Sydney p. Noskowskim.

Na konferencji z przedstawicielem naszego Związku ustalono, że Polska kupuje za niemal milion funtów szterlingów rocznie wełny australijskiej, Australja zaś tylko za 50 000 funtów rocznie polskich towarów, wobec czego należy dążyć do zwiększenia eksportu z Polski. Australję interesują naczynia emaljowane, śruby żelazne, maszyny włókiennicze i t. p.

P. Dalwood po powrocie do Australji wygłosił w Sydney na temat stosunków handlowych między Polską i Australją szereg odczytów bardzo przychylnie komentowanych przez miejscową prasę, w których podkreślił konieczność zmiany zasadniczego ustosunkowania się rządu australjskiego do spraw wymiany handlowej z Polską.

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY

Położenie przemysłu metalowego w Niemczech. Sytuacja na wewnętrznym rynku metalurgicznym niemieckim jest obecnie pomyślna, a obroty w tym dziale są bardzo ożywione.

Produkcja surówki wyniosła w Niemczech w roku 1935 około 12,8 milj. tonn.

Produkcja przemysłu maszynowego była w roku 1935 o 31% wyższa od produkcji za rok 1934, a przemysł ten zatrudnia obecnie przeszło pół miliona robotników. Dochód pracowników w Niemczech był w 1935 r. o 5% wyższy niż w 1934 r.; wzrosła również rentowność przemysłu.

Rezultaty powyższe osiągnięto prawie wyłącznie dzięki polepszeniu na rynku wewnętrznym. Jednak są również dziedziny, w których eksport jest zadowalający. A więc np. eksport motorów Diesla wzrósł w stosunku do roku 1934 ilościowo o 40% a jakościowo o 20%. Nie widać jak dotąd tendencji do zmiany cen wyrobów metalowych na rynku wewnętrznym. Poziom ich jest znacznie wyższy od cen światowych, ale surowce przeznaczone do wyrobu artykułów eksportowych korzystają ze znacznych rabatów. Na rynkach zagranicznych dobre są obroty ze Szwecją, Norwegją, Holandją, Szwajcarją, Brazylią, Argentyną i Indjami Brytyjskimi. (G.)

Budowa fabryki dla produkcji elektrostali koło Larvik w Norwegji. Koło Larvik w Norwegji buduje się jedna z największych na świecie fabryk elektrostali.

Według zdania czynników kompetentnych Niemcy są upatrzone na największego odbiorcę elektrostali. Potrzebną dla produkcji elektrostali rudę chromową sprowadzać się będzie z Rosji.

Przewidziana jest w pierwszych latach produkcja 30 000 tonn elektrostali rocznie. Potrzebna do tej produkcji siła elektryczna w ilości 30 milionów KW dostarczana będzie przez elektrownię w Vestfold. Techniczny kierunek fabryki obejmuje znany amerykański metalurg Aleksander Field z Pittsburga.

Greckie zamówienia dla niemieckiego przemysłu wagonowego. Dwie niemieckie fabryki wagonów otrzymały zamówienie na wagony dla Grecji o ogólnej wartości 2 milionów marek niemieckich. Wykonanych ma być 16 czteroosiowych wagonów trybowych dla górskich tras, 4 przyczepki oraz 100 wagonów towarowych.

Utworzenie fabryki amunicji w Bukareszcie. Przy zawarciu przez rząd rumuński umowy z fabryką amunicji w Brünner postawiony był swego czasu warunek wzięcia udziału przez tę firmę w budowie fabryki amunicji w Bukareszcie.

Na tej podstawie tworzy się przy udziale powyższej firmy w Bukareszcie „Prima Fabrica Metalurgici S. A. R.” z kapitałem 60 milionów lei. Fabryka w Brünner wstępuje do tej spółki z kapitałem 28 milionów lei. Większość więc akcji znajduje się w rękach rumuńskich. Celem przedsiębiorstwa będzie dostawa amunicji i łusek karabinowych.

W zarządzie nowej spółki rumuńskie ministerstwo spraw wojskowych reprezentowane ma być przez trzy osoby.

Budowa nowych okrętów dla Rumunji. W lutym r. b. mają być wybudowane dla Rumunji 2 nowe osobowe statki parowe o pojemności 6 500 tonn, które kursować będą na linii: Konstanza-Konstantynopol-Piraus-Alexandria - Haifa - Jaffa-Beirut. Statki mają być najnowszej konstrukcji i dostarczone będą przez zagraniczne firmy.

Wzrost produkcji parowozów i wagonów w 1935 r. w Rosji Sowieckiej. Według danych gazet sowieckich wyprodukowano w Sowietach w 1935 r. 1 540 parowozów podczas kiedy produkcja 1934 wyniosła tylko 1 155 szt.

Ilość wyprodukowanych w 1934 r. wagonów towarowych wyniosła 23 742 szt. natomiast w 1935 r. wyprodukowano 73 600 szt.

Niemiecki przemysł maszynowy w 1935 r. Wartość produkcji niemieckiego przemysłu maszynowego osiągnęła w 1935 r. sumę 2,55 miljarda marek, czyli o 600 milionów marek więcej, aniżeli w 1934 r.

Niemiecki przemysł maszynowy zatrudniał w 1935 roku 470 000 robotników, czyli o 70 000 więcej, aniżeli w 1934 r.

Pertraktacje co do rozmiaru produkcji drutu w belgijskim związku fabryk drutu. Wyznaczony przez rząd belgijski sąd polubowny odrzucił wniosek belgijskiego związku fabryk drutu, mający na celu zakaz budowania nowych urządzeń walcowniczych i rozbudowy już istniejących.

Huta w Clabecg, przeciwko której wniosek ten miał być głównie skierowany przystępuje wobec tego wkrótce do uruchomienia nowozbudowanych urządzeń walcowniczych.

Budowa fabryki wyrobów ostrych w Indiach.
W Indiach rozpoczęto budowę fabryki wyrobów nożowniczych, a firma Walter Dobson w Sheffield podjęła się dostaw kuźni, szlifierni, polerowni e. t. c. dla wyrobu wszelkiego rodzaju noży i szczyrzyków

Początkowa produkcja powstającej fabryki wynosić będzie około 100 grosów noży tygodniowo. Dotychczasowe zapotrzebowania na noże pokrywane były przez angielskie fabryki tej gałęzi przemysłu.

Zagraniczne zamówienia rosyjskiego przemysłu samochodowego. W związku z rozpoczęciem produkcji nowych osobowych samochodów typu „M 1”.

Fabryka samochodów „Mołotow” rozpoczęła montaż nowych urządzeń warsztatowych.

Ogółem w przeciągu pierwszych 3 miesięcy 1936 roku zmontowanych ma być 2000 obrabiarek i frezarek, które po większej części zamówione zostały zagranicą. Większość zamówień Sowietów na obrabiarki i urządzenia warsztatowe dla tych zakładów udzielona została Stanom Zjednoczonym Ameryki Północnej, chociaż pertraktacje na dostawy z innych krajów są jednocześnie w toku. Wiadomem jest również, że towarzystwo importu maszyn „Maszyn-Import” zamówiło w Czechosłowacji 23 urządzenia do natryskowych odlewów metalowych, które to urządzenia przeznaczone są dla przemysłu samochodowego.

Łącznie z temi urządzeniami dostarczone mają być odpowiednie rysunki oraz przybyć mają specjaliści inżynierowie, aby dopilnować montażu zamówionych maszyn

13 z tych urządzeń jest już w drodze, reszta dostarczona będzie w marcu i kwietniu r. b.

NOWE KSIĄŻKI

Nakładem Związku Izob Przem.-Handlowych R. P. wyszła książka Dr. J. Tilgnera p. t. „Zasady Produkcji i Standaryzacji Konserw Rybnych”, będąca pierwszą w języku polskim pracą omawiającą zagadnienia technologii ryb.

W wyżej wymienionej pracy autor poruszył wyczerpująco wszystkie zagadnienia dotyczące transportowania świeżych ryb, ich metod przerobu oraz omówił poszczególne składniki produkcji konserw rybnych, a więc również kwestję puszek i opakowania. Ta ostatnia sprawa łączy się ściśle z przemysłem metalowym i zainteresuje pewnością fabryki opakowań blaszanych, które znajdują w wymienionej pracy dokładne omówienie warunków, jakim powinna odpowiadać puszka do konserw.

Książka p. Dr. J. Tilgnera wypełnia dotychczasową lukę w literaturze fachowej tej dziedziny przemysłu i przyczyni się niewątpliwie do lepszego zrozumienia i wyświetlenia zagadnień produkcyjnych i standaryzacyjnych.

Cena 1 egzemplarza wynosi zł. 3.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 28.I.1936 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminiun	2580	Miedź standart	902
Antymon	1206	Ołów miękki	416
Cyna standart	5196	Nikiel	5224
Cynk hutniczy	388	Rtęć	9579
Miedź elektrolityczna	1016	Srebro za 1 kg.	70

Ceny metali w Warszawie.

Polskie Towarzystwo Techniczne dla Handlu i Przemysłu „POLTHAP” notowało w ostatnim tygodniu następujące ceny metali:

Blacha mosiężna	zł. 2.10
Pręty mosiężne	1.70
Druty mosiężne	1.65
Blacha miedziana	2.30
Pręty miedziane	2 —
Druty miedziane	1.65
Blacha aluminium	5.30
„ nowosrebrna 14	3.60
Cyna Banka w blokach	6.20
Ołów hutniczy	0.75
Nikiel w kulkach	6.30
Aluminiun hutnicze	2.75
Antymon	1.90

Ceny powyższe są składowe przy detalicznej sprzedaży, za 1 kg. loco nasz skład w Warszawie.

Wystawcy spokojnie i mile spędzają czas przygotowań Targów Poznańskich powierzwszy wykonanie stoisk firmie

„FAMA”

ATELIER REKLAMY NOWOCZESNEJ
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 58, tel. 620-42

Polecamy nasz nowy w zastosowaniu uproszczony i bardzo tani środek

„POLOKSYD” do czernienia (brunirowania) stali i żelaza celem ochrony przed rdzą i wpływami atmosferycznymi.

Zastosowanie w przemyśle ciężko żelaznym, przetwórczym, galanterijnym zdobniczym i rusznikarskim. Bliższe szczegóły i oferty udziela:

METALOCHEMIA
Sp. z o. o.

Katowice, Krakowska 40
telefon 345-66